

PLANA DE LES ARTS

Sala Vayreda - Exposició "Amics de l'Art Vell"

Ha estat un encert dels directius de la «Sala Vayreda» l'organització d'aquesta exposició dels «Amics de l'Art Vell» per tal que ens instrueix d'una manera gràfica de la meritòria tasca de restauració que de la nostra riquesa artística realitza aquest organisme per tot Catalunya.

Formen aquesta exposició un conjunt de fotografies a gran tamany d'algunes joies artístiques catalanes on hi ha intervingut la mà intel·ligent i assenyada dels «Amics de l'Art Vell», joies que en bona part haurien desaparegut o restat ignorades a no haver estat la tasca eficient d'aquesta exemplar institució.

La «Sala Vayreda» ens assabenta de la visita que el Sr. Francesc Gomez Baró féu a aquesta entitat com a delegat especial dels «Amics de l'Art Vell» amb motiu de la interessant exposició que aquest organisme té oberta a la «Sala Vayreda».

A més a més, el senyor Gomez Baró portava una salutació del senyor Comte de Güell, President de la Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, per a tots els olotins aimants d'aquestes manifestacions d'Art.

La inscripció a l'entitat «Amics de l'Art Vell» —la tasca de la qual mereix els millors elogis— comporta la obtenció d'un carnet amb el qual es pot visitar no solament el Museu de Catalunya, sinó també gratuïtament excavacions com les d'Empúries i Monuments en curs de restauració com Poblet i Santes Creus.

En motiu de la exposició dels «Amics de l'Art Vell» a la Sala Vayreda, ens és grat reproduir aquest article que, sota el títol de «Les nostres institucions de cultura», va publicar un periòdic barceloní.

"Amics de l'Art Vell"

«Amics de l'Art Vell» és una entitat fundada l'any 1929 amb l'únic objecte de vetllar per la conservació del patrimoni artístic de Catalunya. Té cura de la restauració de les obres d'art que corren perill de destrucció; de l'adquisició de les que es posen a la venda o passen el perill d'ésser exportades, i de la millor utilització de les que es troben disperses, ocultes o destinades a una funció adequada.

Per complir l'objecte de la seva creació mou l'actuació pública vers finalitats

concretes de defensa d'alguna obra d'art; insta amb el mateix fi les resolucions de les entitats públiques o privades; informa, guia, assessora i facilita projectes i pressupostos sobre urbanització arqueològica, restauració i conservació de monuments, a les entitats públiques i particulars que posseeixen edificis o objectes d'art en vies de reconstrucció o reparació.

En els cinc anys que «Amics de l'Art Vell» porta d'existència ha dut a terme una tasca meritòria.

Sovint rep notícies que l'assabenten d'edificis històrics que amenacen ruïna, d'obres valuoses que són posades a la venda, etc. L'entitat procura assabentar-se'n amb tota exactitud.

Fa força goig l'obra realitzada per aquesta entitat! Per tal que el lector se'n faci càrrec, en donem a continuació una breu relació:

Restauració de les esglésies de Sant Ponç de Corbera; Castellfullit de Riubregós; Coll de Nargó; Palma d'Ebre; Sant Joan de Caselles, etc.

Campanar i pintures murals de l'església de Santa Coloma d'Andorra, i la de Tredor (Vall d'Aran).

Els famosos retaules de Mateu Ortoreda (segle XIV), que estaven completament abandonats. Ara són a la Catedral de Tarragona. Retaule barroc dit «del Roser», de l'església de Santa Maria de Mataró.

Portal antic de les muralles de Cambrils; Porta ferrada de Sant Feliu de Guíxols; Castell de Mur; Sepulcre romà de Boades, (adquirit per l'entitat); Muralla romana d'Empúries; Font de Sant Bernat, de la plaça Major de Santes Creus, etc.

Les restauracions que actualment es realitzen són, també, de força importància:

Església romànica de planta circular, existent a la Pobla de Lillet, que havia format part de l'antic Monestir de Sant Miquel, de la mateixa localitat, la qual, segons l'eminent arqueòleg senyor Puig i Cadafalc, és un dels pocs exemplars que resten a Catalunya de gènere romànic de planta circular. Aquesta església estava mig enderrocada i completament abandonada. S'està procedint a la seva reconstrucció a base dels mateixos elements de què es formava i que han estat trobats allí mateix. Té cura de la direcció d'aquestes obres el senyor Jeroni Martorell.

Continuen practicant-se excavacions en el lloc anomenat «Clos de la Torre»,

de Badalona. Fa un any que són començades amb veritable èxit, i sovint es desenterren diversos objectes molt importants. Ha estat trobada una làpida de bronze, del segle I abans de Jesucrist, amb una llarga inscripció. També s'ha descobert un tors de dona, d'alabastre, i molts objectes decoratius dels primers segles del cristianisme.

S'estan acabant els treballs de restauració del claustre romànic de la parròquia de Mur (Conca de Tremp).

De realitzacions en projecte n'hi ha moltes. La més imminent és la restauració del retaule gòtic de Sant Silvestre, que hi ha a l'església de Sant Sebastià, de Montmajor. Aquest retaule es troba en un estat lamentable. En alguns llocs han caigut, ja, petites motes de pintura. La humitat completa la seva tasca de putrefacció, puix que, a més d'ésser la paret humida, hi ha, a sobre mateix del retaule, una esquerda, i en els dies de pluja l'aigua regalima sobre la pintura.

No més enllà de tres anys, un historiador nord-americà que es trobava de viatge a Catalunya tingué ocasió de veure'l. Tot seguit en va oferir la quantitat de 200.000 pessetes i, també, de fer-ne un de nou que supliria el veritable. Digué, també, que una visita a aquest retaule justificava un viatge d'Amèrica a Sant Sebastià de Montmajor.

El sabadellenc Antoni Martí i Basté és l'iniciador d'aquesta restauració, la qual anirà a càrrec del membre de l'entitat senyor Cividini.

També podem citar com a restauració imminent la de l'església romànica de Sant Pere, de la Seu d'Urgell, anexas a la Catedral. Hom calcula que data del segle XI, i és un dels millors exemplars de l'art romànic a Catalunya.

Heus ací explicada, d'una manera precipitada, l'actuació fins al moment present, d'aquesta col·lectivitat de tant contingut patriòtic, que és «Amics de l'Art Vell».

Componen la Junta de l'entitat, renovada fa poc, persones tan prestigioses com són els senyors Pere Bosc-Gimpera, que n'és el President; i Feliu Elies, Joaquim Vilaseca, Jeroni Martorell, Ramon Puig-Gairal, Ramon Raventós, Albert del Castillo, Manuel Bassa i Josep de C. Serra Ràfols.